

Moj učitelj in druge besede, polne navdiha

Svami Vivekananda

 Bird Publisher
2017

Naslov izvornika:

My Master; Svami Vivekananda
Shri Ramakrishna: The Significance of His Life and Teachings;
Svami Vivekananda
What We Believe In; Svami Vivekananda
Sayings and Utterances; Svami Vivekananda

Copyright © Bird Publisher, 2017

Om Namo Bhagavate Râmakrishnâya!

(Pozdravljeni, Blagoslovljeni Râmakrishna!)

Vsebina

Predgovor urednika k slovenskem prevodu knjige
»Moj učitelj in druge besede, polne navdiha« ... 9

Uvod ... 13

Moj učitelj ... 15

Shri Ramakrishna:
pomen njegovega življenja in nauk ... 57

V kaj verjamemo ... 59

Izjave in odgovori ... 65

Predgovor urednika

k slovenskem prevodu knjige

»Moj učitelj in druge besede, polne navdiha«

Svami Vivekananda, katerega najbolj znana dela tudi pri nas so Jnana joga, Râja (prečrkovano: »radža«, op. prev.) joga, Karma joga in Bhakti joga, nam v tej knjigi podrobneje predstavi svojega učitelja Shrija Râmakrishno, katerega učenec je bil od novembra 1881 leta do njegove smrti.

Besedilo »Moj učitelj« Svamija Vivekanande je knjiga, v kateri sta združeni dve predavanji, ki jih je imel avtor leta 1901 v New Yorku in Angliji. V teh predavanjih je Vivekananda jasno dejal, da če je v njegovih predavanjih zgolj ena resnična beseda, ena sama beseda polna duhovnega navdiha, da tó dolguje svojemu učitelju – Shri Râmakrishni (prečrkovano: »Šriju Ramakrišni«, op. prev.) –, medtem ko so njegove le napake. Enako veljá za v tej knjigi vsebovane Vivekanandine »druge besede polne navdiha«, ki so v bistvu deli njegovih pogovorov z ljudmi, ki pa prav vse vsebujejo izredno pronicljiva zrna Vivekanandinih modrósti.

Svami Vivekananda (12. januar 1863 – 4. julij 1902) z rojstnim imenom Narendranath Datta se je rodil v Calcutti (prečrkovano: »Kalkuti«, op. prev.) v Indiji in bil indijsko-hindujski menih in najvidnejši učenec svetnika iz 19. stoletja Shrija Râmakrishne. On je bil odločilni mož pri predstavitvi indijske filozofije Vedante in joge zahodnemu svetu ter veliko

pripomogel, da je hinduizem pridobil status ene glavnih religij devetnajstega stoletja. Bil je tudi gonilna sila preporoda hinduizma v Indiji in je veliko prispeval k narodnostni ideji takratne kolonialne Indije. Ustanovil je Ramakrishnin meniški red in mision Ramakrishne. Verjetno je najbolj znan po svojem govoru, ki ga je začel z naslednjimi besedami: »Spoštovane ameriške sestre in bratje ...,« v katerem je hinduizem predstavil v Parlamentu svetovnih religij v Čikagu leta 1803. Vivekananda se je rodil v aristokratski družini v Calcutti, a se je popolnoma posvetil duhovnosti. Nanj je imel močen vpliv njegov učitelj Râmakrishna, od katerega se je naučil, da so vsa živa bitja utelešenje božanskega jaza; zaradi tega je služenje Bogu mogoče živeti kot služenje človeštvu. Po smrti njegovega učitelja je Vivekananda prehodil indijski podkontinent po dolgem in počez ter iz prve roke spoznal razmere, ki so takrat vladale v britanski Indiji. Kasneje se je odpravil tudi v Ameriko, Anglijo in Evropo, kjer je imel na stotine javnih in privatnih predavanj. Vivekanando imajo ljudje za domoljubnega svetnika, 12. januar, dan njegovega rojstva, pa v Indiji velja za državni praznik dan mladih.

V tej knjigi avtor predstavlja razmišljanja in sporočila svojega učitelja, ki so bila znana zelo malo ljudem, še manj pa jih je bilo sposobnih sprejeti. Shri Râmakrishna je med drugim zapustil nekaj mladeničev, med drugim tudi avtorja té knjige, ki so se odpovedali svetu in bili pripravljene nadaljevati njegovo delo. Bilí so poizkusili, da bi jih zlomili. A ostali so mirni, ker jih je navdihnili veličastno življenje človeka pred

njimi. Tí mladi ljudje, ki so živeli kot sannyasini, so beračili po ulicah mest, kjer so se rodili, čeprav so nekateri med njimi prihajali iz premožnih družin. Sprva so se soočili z ogromnim nasprotovanjem ljudi, a so vztrajali in dan za dnem po Indiji razširjali sporočila svojega učitelja, dokler vsa dežela ni bila polna idej, ki jih je on učil. Ta mož iz odročne vasi indijske države West Bengal, učitelj Vivekanande, je brez izobrazbe in zgolj z izredno močno voljo spoznal resnico in jo podelil z drugimi ljudmi ter nató zapustil le nekaj mladeničem, da bi jo ohranili še naprej živo.

Danes je ime Shri Râmakrishna Paramahamsa poznano milijonom ljudem širom Indije in drugod po svetu. Sledí sporočilo Shrija Râmakrishne sodobnemu svetu, ki ga navaja Vivekananda in ki ga zaradi aktualnosti sporočila za današnje dni vsekakor ne gre spregledati: »Naj vam ne bo mar za doktrine, ne skrbite za dogme ali verske ločine ali cerkve ali templje; to vse je zanemarljivo v primerjavi z bistvom obstoja v vsakem človeku, ki je duhovnost; in bolj kot se tá v človeku razvije, več dôbrega lahko naredí. Najprej si tó zaslužite in osvojite, a ne kritizirajte nikogar, kajti tudi v doktrinah in verskih prepričanjih je kaj dôbrega. Z načinom življenja pokažite ljudem, da religija niso le besede ali imena ali sekte, temveč da je tó duhovna uresničitev. To lahko razumejo le tisti, ki jim je tó uspelo začutiti. In le tisti, ki so duhovnost dosegli, lahko o tem govorijo drugim ljudem, so lahko veličastni učitelji človeštva. Le oni imajo moč svetlobe.«

Vivekananda pravi, da več kot je takšnih ljudi v neki

deželi, bolj se bo tá dežela razvila, medtem ko so dežele, kjer takšnih ljudi ni, obsojene na propad. Râmakrishna je svojega učenca spodbujal k samopredaji v dôbro prijateljskih sòbitij. Ustavil ga je, da več ne bi o ljubezni do svojih sobratov le govoril, temveč naj se raje loti dela in z dejanji dokaže svoje besede.

Avtor pravi, da je njegov učitelj v enem od svojih govorov dejâl, da tisti, ki so videli kameleona le enkrat, poznajo le eno barvo té živali, medtem ko so tisti, ki so živeli pod drevesom, védeli za vse barve, ki si jih je kameleon nadél. Ravno zaradi tega nobenih besed Sri Ramakrishne ni mogoče imeti za avtentične, razen če so jih potrdili tisti, ki so z njim živeli in jih je pripravil, da bi izpolnili njegovo življenjsko poslanstvo. In eden izmed takšnih posvečencev Ramakrishne je bil tudi in predvsem Svami Vivekananda.

Za konec tega predgovora pa naj še dodam, da sem iskreno hvaležen prijatelju, ki je finančno podprl izid té knjige v slovenščini.

Damjan

V Mengšu, 25. 8. 2016

Uvod

Naslednje predavanje, ki ga je Vedanta Society organizirala v New Yorku, na kratko opiše enega najbolj nenavadnih ljudi, ki je v devetnajstem stoletju živel v Indiji. Poznan je bil kot Paramhansa Srimat Râmakrishna, ki je za njegove sonarodnjake veljal za Božansko Inkarnacijo, čeravno on sam sebi ni pripisoval ničesar posebnega. Vpliv njegovega učenja je bilo čutiti po vsej Indiji in se je razširil celo v Evropo in Ameriko.

Živel je v majhni hiši med prostranimi vrtovi v okolici templja, kamor so prihajale velike množice ljudi poslušati njegove besede. Po njegovi smrti vsako leto organizirajo veliki festival v čast praznovanja njegovega rojstva, ki se ga vsako leto udeležuje večje število ljudi. Naziv Parahansa dobesedno pomeni »Velika Duša«, ki jo Hindujci pripisujejo le tistim posameznikom, ki so dosegli najvišje duhovno razsvetljenje. Srimat je naziv spoštovanja in je v tej knjigi uporabljen v smislu »najbolj spoštovan«.

Urednik angleškega izida knjige

Moj učitelj

»Reinkarniram se, da bi pomagal človeštvu takrat, ko splahnijo kreposti in prevlada nemoralno življenje,« je izjavil Krishna (prečrkovano: »Krišna«, op. prev.) v Bhagavad Giti. Kadarkoli zaradi razvoja in novo nastalih okoliščin ta naš svet potrebuje usklajevanje na novo, se pojavi valovanje čiste duhovne energije; in ker deluje človek na dveh nivojih, duhovnem in materialnem, se na obeh pojavijo transformacijski valovi. Po eni strani je nova uskladitev na materialnem nivoju tisto, kar se zadnje čase v Evropi dogaja; istočasno se je skozi svetovno zgodovino v Aziji vseskozi dogajalo usklajevanje na drugem, duhovnem nivoju. Dandanes potrebuje človek še eno transformacijo na duhovnem nivoju; danes, ko so materialne ideje pod žarometi in na vrhuncu moči, danes, ko je videti, da je človek zaradi poudarjenih materialnih nagnjenj pozabil na svojo božansko naravo in je videti kot stroj za ustvarjanje denarja, je nova uskladitev toliko bolj nujna; glas se je oglasil in prihaja sila, da bo odstranila zbrane oblake materializma. Že je začela delovati sila, ki bo človeštvu v bližnji prihodnosti ponovno vzbudila spomin na njegovo resnično naravo; in ponovno bo Azija tista, od koder se bo ta energija razširila po svetu.

Ta naš svet je nivo korporativnega specialističnega dela. Neumno bi bilo trditi, da naj ima en človek vse bogastvo tega

svetá. Kako otroški smo! Otrok je v svoji nevednosti prepričan, da je njegova igrača edino, kar naj bi si v tem univerzumu želel. Takó tudi nacije, ki so sicer materialno zelo bogate, živé v prepričanju, da je tó vse, kar bi si sploh lahko želele, da je tó vse, kar je mišljenega z napredkom, da je to vse, kar naj bi civilizacija pomenila. In če mogoče drugje obstajajo drugi narodi, ki jim za materialne dobrine ni mar in ki nimajo té moči, ne bodo preživelí in je njihov obstoj popolnoma jalov! Iz Orienta prihaja glas, ki je nekdam svetu povedal, da če ima človek vse, kar na tem svetu obstaja, in istočasno ni duhoven, kaj naj mu vse drugo koristi? To je orientalski tip; drugi je zahodnjaški.

Vsak od teh dveh tipov skupnosti je po svoje imeniten in sijajen. Sedanje prilagoditve vodijo v harmonizacijo in združitev teh dveh idealov. Za Orient je duhovni svet prav toliko resničen, kot je za Zahodnega svet čutil. Prvi najde znotraj duhovnosti vse, kar si želi ali kar je upal; tam najde vse, zaradi česar je zanj življenje resnično. Za zahodnjaško družbo je Orient sanjač, medtem ko je za slednjega sanjač svet na zahodu, ki se igra s kratkotrajnimi igračami in se nasmejí ob misli, da si odrasli možje in žene toliko prizadevajo za nekaj, kar bodo morali slej kot prej opustiti. Drug drugega imata za sanjača. Toda za napredek človeštva je ideal Orienta enako pomemben kot zahodnjaški, in osebno sem mnenja, da celo bolj. Stroji ljudi ne osrečijo in jih tudi nikoli ne bodo. Tisti, ki nas skušajo prepričati v slednje, bodo trdili, da je zadovoljstvo v stroju; a je slednje vedno v mišljenju. Samo tisti človek,

ki je gospodar svojih misli, je lahko srečen in nihče drug. In kaj sploh je, navsezadnje, ta moč mašinerije? Zakaj bi tistega, ki lahko električni tok pošilja po žici, imeli za veličastnega in inteligentnega? Ali ne narava vsak trenutek naredi milijonkrat več kot to? Zakaj ne bi potem padli na kolena pred njo in jo častili? Kaj vam koristi, če imate prevlado v svetu, če ste istočasno gospodar vsakega atoma znotraj univerzuma? To vas ne bo prav nič osrečilo, razen če imate moč zadovoljstva v sebi, če ste gospodar samega sebe. Človek je rojen, da bi zavojeval naravo. To je sicer res, a na Orientu »narava« pomeni samó fizično ali zunanjo naravo. Zunanja narava je res nekaj veličastnega, z vsemi temi gorámi, oceani, rekami in s svojo neskončno močjo in raznolikostjo. A znotraj človeka se nahaja še nekaj bolj veličastnega – notranja narava človeka, ki je veličastnejša kot sonce, luna in zvezde, bolj veličastna kot ta naša zemlja in fizični univerzum, ki nadkrili ta naša majhna življenja; in tá nudi drugačno področje spoznavanja. Na slednjem Orient pokaže svojo odličnost, kot jo zahodni svet na drugem področju. Zato je primerno, da kjerkoli se odvija duhovni razvoj, naj bi ta prišel iz Orienta. In po drugi strani je zelo primerno, da če se ljudje iz Orienta želijo učiti strojništva, se naj usedejo k nogám ljudem z zahoda in se učijo pri njih. A ko si zahodnjaki želijo učiti o duhovnosti, o Bogu, duši, o pomenu in skrivnostih univerzuma, se naj, da bi se lahko kaj naučili, usedejo k nogam ljudi z Orienta.

Predstavil vam bom življenje enega človeka, ki je v Indiji sprožil takšen duhovni val. A še preden se posvetimo